

MO'OLELO HĀLĀWAI O KE KOMIKINA NO KA HO'OLAULE'A NO'EAU A
MO'OMEHEU PĀKĪPIKA (FestPAC)

PŌ'AKAHI, LĀ 25 O IANUALI, 2021, HOLA 2:30'au

MA O KA ZOOM: 'AHA KŪKĀ MA KA WIKIŌ

Nā Lālā Komikina i kū mai:

J. Kalani English, Luna Ho'omalū	-	'Aha Kenekoa o Hawai'i
Māpuana de Silva	-	Kaiāulu
Kalani Ka'anā'anā	-	Ke'ena Kuleana Ho'okipa o Hawai'i (HTA)
Monte McComber	-	Koho 'Ia E Ka Kia 'āina
Richard Onishi	-	'Aha Lunamaka'āinana o Hawai'i
Makanani Salā	-	Ke Kūlanakauhale a Kalana o Honolulu
Hinaleimoana Wong-Kalu	-	Ke'ena Kuleana Hawai'i (OHA)
Jamie Lum	-	Ke'ena Ho'omohala Waiwai a me ka Ho'okipa (DBEDT)

Nā Hoa Kipa:

Jacob Aki	-	Luna Ho'oka'a'ike, 'Aha Kenekoa o Hawai'i
Maka Casson-Fisher	-	Ke'ena Kuleana Ho'okipa o Hawai'i (HTA)
Hailama Farden	-	Nā Kula 'o Kamehameha
Lawson Fernandes	-	Ke'ena No'eau a Mo'omeheu a ka Meia (MOCA)
Jean-Emmanuel Frantz	-	Kaiāulu
T. Ilihia Gionson	-	'Ahahui Ho'okipa 'Ōiwi Hawai'i
Dede Howa	-	Ke'ena Kuleana Ho'okipa o Hawai'i (HTA)
Blaine Kia	-	Kaiāulu
Terrance Liu	-	Kaiāulu
Lynn Martin Graton	-	Kaiāulu
Ngahiraka Mason	-	'Elele no Aotearoa
June Matsumoto	-	Kaiāulu
Mālia Sanders	-	'Ahahui Ho'okipa 'Ōiwi Hawai'i

Nā Limahana:

Margaret Ahn	-	Loio Kuhina
Marlene Hiraoka	-	DBEDT

Mo'olelo Hālāwai o ke Kōmike no ka Ho'olaule'a No'eau A Mo'omeheu Pākīpika 13
Pō'akahi, 25 Ianuali 2021, hola 2:30'aui ma o ka Zoom
'Ao'ao 2 o 6

Timothy Tiu	-	DBEDT
Scott Tome	-	DBEDT
Selma Malcolm	-	DBEDT

Nā Mihi:

Snowbird Bento	-	Kaiāulu
----------------	---	---------

Ho'omaka

Na Luna Ho'omalua English i ho'omaka i ka hālāwai ma ka hola 2:31 'aui, nāna i ho'okipa i nā mea a pau i kū mai ma luna o ka Zoom a me Facebook Live.

Noi 'o Luna Ho'omalua English iā Mr. McComber no ka wehena.

'Ōlelo Hō'ike A Ka Lehulehu

Kono akula 'o Luna Ho'omalua English i nā hoa o ka lehulehu e ho'opuka mana'o no ko ka papa kumumana'o. 'A'ohe mana'o i ho'opuka mai, ho'omau 'o ia i ia mau mea.

'Āpono I Ka Mo'o'olelo Hālāwai 11 o Ianuali 2021

E ho'opane'e 'ia ana nā minuke hālāwai o ka lā 11 o Ianuali, 2021, a nānā hou 'ia mai a 'ae 'ia ho'i a hiki i ka hālāwai a'e i ho'olālā 'ia.

Hō'ike Waiwai – Nūhou no ka Ho'olako Kālā no ka Ho'olaule'a

Ua ho'olako 'ia mai e Ms. Lum he hō'ike waiwai penei:

Komo i loko o ka hō'ike waiwai i hō'ike 'ia i nā Lālā Komikina nā pū'ulu kālā i ho'omāhele 'ia e ko koa Moku'āina 'o Hawai'i 'Aha'ōlelo mai nā makahiki 2017-2019. Ua kuhi 'ia ma ka hō'ulu'ulu pōkole nā pū'ulu kālā a pau i ho'oka'a 'ia a ho'āhu 'ia paha, a ke pāku'i maila ia ma ke 'ano pāku'ina no nā mnuke hālāwai. 'Ōlelo mai 'o Ms. Lum, 'o nā pū'ulu kālā i kauoha 'ia i ka Hawa'i Convention Center, e ho'oka'a ana nō lākou i nā lilo no ka wahi e mālama 'ia ai a me nā pono lako no ka Ho'olaule'a 2024.

Ke koe lā ke koena he \$9,216.25 ka huina nui ma ka waihona waiwai noho kahu ma DBEDT, e koe ana mai ka ha'awina kālā pilikino mai, he \$10,000. 'O kekahi hapa o ia kālā, ua ho'oka'a 'ia no ke pūnaewehe ho'okipa i ho'olako 'ia mai e Strategies 360 no Ianuali - Iune 2021.

Ua kono 'o Ms. Lum e nīnau mai nā Komikina e pili ana i ka hō'ike waiwai.

Nīnau 'o Mr. Ka'anā'anā no ke ha'awina kālā pilikino he \$10,000 i loa'a mai i ka 2017. Ua 'ōlelo mai nō ua palapala 'ia ma ka hālāwai o ka lā o 'Apelila, 2019. Ua hō'ike mai 'o Ms. Lum, maiā Smith's Motor Boats, Royal Hawaiian Center, me Stanford Carr Development mai i loa'a

mai ai ia pū'ulu kālā pilikino, a ua palapala 'ia nō ma ia 'ano. Ho'ihō'i 'ia aku nā ha'awina kālā maiā Smith's Motor Boats a me ka Royal Hawaiian Center i nā mea nāna i ho'okupu mai ma ke noi 'ana o lākou nō ma muli o ka nāwaliwali 'ana o ka ho'okele waiwai ma hope mai o ka ma'i ahulau COVID-19. Ke waiho mau akula ka ha'awina kālā maiā Stanford Carr Development i loko o ka waihona waiwai noho kahu o DBEDT. Ua 'ōlelo mua 'ia a'e nei, na kekahi o ia mau kālā i ho'oka'a aku i nā lilo no ka pūnaewehe ho'okipa ma o Strategies 360. 'Ōlelo maila 'o Mr. Ka'anā'anā, 'o ka ha'awina kālā āna e wala'au nei, na Mrs. Barbara Smith i hā'awi mai. E nīnau ana 'o Ms. Lum iā PA'I Foundation no ke kūlana o ka ha'awina kālā i wala'au 'ia e Mr. Ka'anā'anā, e pane hou mai ana ia no ia mea i ka hālāwai a'e nei.

Nīnau 'o Mr. Ka'anā'anā i ke komo a komo 'ole paha nā uku o ka pūnaewehe ho'okipa 2021 i loko o nā \$25,000 i ho'oka'a 'ia iā Strategies 360, i palapala 'ia ma ka palapala waiwai hō'ulu'ulu. Pane 'o Ms. Lum, palapala 'ia ka uku pūnaewehe ho'okipa, he mea kā'oko'a, palapala 'ia ka mea hope loa he \$783.75 no nā mahina mua he 'eono i ka 2021.

Nīnau 'o Mr. McComber iā Mr. Ka'anā'anā i ke 'ano i ho'olawa 'ia ai nā kālā i kauoha 'ia no ka Hawai'i Convention Center. Pane 'o Mr. Ka'anā'anā ua kauoha pono 'ia akula nā pū'ulu kālā no ka hanana FestPAC, he hanana laikini, a ua ho'oka'a 'ia iā Hawai'i Convention Center.

Nīnau 'o Ms. de Silva iā Ms. Lum inā ua ho'oka'a 'ia nā kālā o ka Hawai'i Convention Center. Pane mai 'o Ms. Lum he 'aelike laikini ko DBEDT me ka Hawai'i Convention Center, ma laila e mālama 'ia ai nā kālā a hiki i ka kanana. Wehewehe 'o Ms. Lum, 'o nā kālā i ho'oka'a iā Convention Center e pili ana no ko ka 'Aha No'eau A Mo'omeheu Pākīpika (CPAC) hālāwai, ua ho'olawa 'ia nō ma ka māhele "ho'opa'a a mālama." Noi 'o Ms. de Silva i ho'ākāka no ka mea i ho'oka'a a ho'oili 'ia mai. Wehewehe 'o Mr. Ka'anā'anā, 'o nā heluna ma lalo o ka palapala 'aelike, ua pau i ke ka'a. 'O nā lumi hālāwai ke pono ai, ua koi 'ia ho'i he kālā ho'oka'a mua 'ia, he māhele ia o ka 'aelike laikini. 'Ōlelo hou mai 'o Mr. Ka'anā'anā, inā he pono ke kāpae i ka 'aelike, hiki ke kama'ilio 'ia i kekahi wā aku. Pane 'o Ms. de Silva, e nīele ana 'o ia ma loko ona 'ehia kālā ka pono ke hā'awi 'ia mai ma ke 'ano ha'awina pilikino.

Noi 'o Mr. Ka'anā'anā e ho'omākaukau mai 'o DBEDT i ka hō'ike waiwai ma ke 'ano kū i ka loina ma'a mau, me he Balance Sheet, a palapala paha e hō'ike ana i ka loa'a a me ka lilo. 'Ōlelo hou aku ia, he \$9,216.25 ke heluna nui e waiho nei i loko o ka waihona waiwai noho kahu ma DBEDT. 'O ia ihola nō ke kālā e loa'a iā FestPAC i kēia manawa.

Nūhou Na Ka 'Aha No'eau A Mo'omeheu Pākīpika (CPAC)

Hō'ike mai 'o Mr. McComber he nūhou i ka 'ahahui lawelawe hana CPAC penei:

Ho'opuka 'o CPAC he palapala 'imi noi (RFP21-007) e nānā hou 'ia ai ko ka FestPAC ana ho'ohālike. Loa'a nā 'ike ma <https://bit.ly/398sti6> 'O ka palena pau e loa'a mai ai nā noi, ma ka lā 17 o Pepeluali, 2021, a ma mua mai paha, hola 4 p.m. ma ke ana manawa o Fiji. Ua hana 'ia he 'ahahui nāna e kama'ilio a alaka'i i ka Hui 'Elele 'Ōpio. Makemake 'o CPAC e 'ike i ke 'ano e komo ai ia i ke kama'ilio 'ana no ka ho'olālā, me ka hō'ioia i ka ho'oka'a me ka 'ole i ke kālā.

Ua ho'olaha 'ia ma palapala 'imi noi ma luna o ka Facebook ma o ka Islands Business Partners me ko lākou paena pūnaewe e like me ka mea 'ia 'ōlelo mua 'ia. Ua ho'olaha pū 'o Mr. McComber i nā loulou pūnaewe no ka palapala waiho noi a me nā 'ōkuhi no ka waiho noi 'ana, i hiki ke 'ike 'ia ma ia lou pūnaewe. Ua 'ōlelo mai ho'i 'o Mr. McComber, na ko Aotearoa – New Zealand e alaka'i mai ana no kēia ka'ina hana, na ka Pacific Community e koho hope loa. E hana ana ma lalo o ka Pacific Community me CPAC kahi limahana hai 'ia ma ka 'aelike. Paipai mai ia i nā Lālā Komikina e ka'ana mai i ka lākou mau palapala 'imi noi me nā 'Ahahui i ho'okumu 'ia ma Hawai'i nei, hoihoi paha lākou e waiho mai i palapala 'imi noi.

'O Mr. Miles P. Young, e loli ana nō 'o ia ka Luna Ho'okele no nā Pono Kanaka me ka Ho'omohala Pilikanaka, a 'o Ms. Leituala Kuiniselani Toelupe Tago 'o ia ka Luna Ho'okele Kūwahi no Polinekia, a 'o Ms. Cresantia Frances Koya Vaka'atu Ph.D., he limahana kākō'o 'o ia.

E kūkā hou 'ia ana me Mr. Ka'anā'anā no ka Ho'olaule'a Kūpūnaewe 2022. Hāpai hou 'o Luna Ho'omalū English i ka nīnau no ka po'e nāna e ho'oka'a i nā uku no ua Ho'olaule'a 2022 lā. Pono i ke Komikina ke no'ono'o pono no nā uku, a me ka pono ke 'auamo kaulike 'ia ia ho'oka'a 'ana. E kūkala 'ia mai ana ka nūhou no ia Ho'olaule'a Kūpūnaewe i ka lā 8 o Pepeluali, 2021, hola 1:30'au (HST). E mālama 'ia ana i hālāwai ma mua 'e o ka hālāwai o ko FestPAC Komikina e mālama 'ia ana i ia lā ho'okahi nō, hola 2:30'au.

Paipai 'o Mr. Ka'anā'anā i ke Komikina e lawe maoli i ke kūkā 'ana, a ua hō'ike mai i kona mana'o e kama'ilio 'ia kēia mea ma ka hālāwai a'e nei. Mana'o 'o ia 'o ka hālāwai kūpūnaewe, he wahi kūpono ia e kūkā ai nā 'ōpiopio i nā kumumana'o nui a ko'iko'i, e la'a ka loli 'ana o ke ao, ka mana'o nui o ia mea he mo'omeheu, a pēlā aku. Hiki i ke Komikina ke ho'onohono i mau hālāwai, me ka mana'o e mālama 'ia he mau hālāwai hui li'ili'i me nā 'āina a aupuni pili kūpono. Noi mai ia e mana'o nā Lālā Komikina i ia mau mea ma mua o ka hālāwai a'e. E pono ana paha ke loa'a he manawa hou aku e helu 'ia ai nā uku me ke kuhi pū 'ana i nā mea nāna e ho'oka'a ia mau uku no ka ho'okō 'ana he Ho'olaule'a Kūpūnaewe.

Papahana Ho'olaule'a – Nā Ku'una, Kahua, Papamanawa, a Pēlā Aku

Nīnau 'o Mr. Ka'anā'anā e ho'opane'e 'ia kāna mea ma ka papa kumumana'o a hiki hou mai 'o Ms. Bento, nāna e hō'ike mai ka nūhou ma kēia mea ma ka hālāwai a'e.

Nā Hui 'Āina

Noi 'o Mr. Ka'anā'anā e lawelawe hou nā Lālā Komikina i ke kama'ilio 'ana no ka palena piha loa e komo ai nā hui 'āina, i kaupalena mua 'ia 'a'ole e pi'i ma luna o ka ho'okahi haneli. 'Aelike mai 'o Luna Ho'omalū English, e aho loa nō he 'u'uku iho ka hālāwai he alo a he alo, a nui a'e nō ka hanana kūpūnaewe. 'Ōlelo mai 'o Mr. Ka'anā'anā, e like me nā mea i kama'ilio no ka ho'okumu 'ana i ka papahana, koe na'e ka hana keaka, nā hui huluhula, a me ko ka wa'a, no ia mau papahana ka nui o nā kānaka komo i pi'i a'e ma luna, emi mai nō ka nui o nā kānaka e komo ana i loko o nā papahana 'ē a'e. Ha'i mai 'o Mr. McComber, 'oiai 'o Hawai'i ka mea ho'okipa, he pono ke ho'olako ko Hawai'i i nā lako pono no nā hou launa e komo ana; eia na'e, na nā hui 'āina e ho'oka'a i nā uku ma waho o nā mea i 'ae like 'ia. 'Ōlelo mai 'o Luna

Ho'omalū English, i ka wā i hala, 'o ka nui 'awelika o ka po'e o ka hui 'āina ho'okahi, ma kahi o kanakolu hoa no nā ho'olaule'a he alo a he alo.

Ho'omana'o 'o Mr. Onishi, he 'elua hui 'āina nona nā hoa he ho'okahi haneli, e mana'o ana nō lākou e ho'oka'a i nā uku pono'ī inā i mālama 'ia nō ka Ho'olaule'a i ka 2020. I loko o 'ekolu makahiki 'o FestPAC 2024, 'a'ole kākou 'ike i kēia manawa i ke 'ano o ka ho'okele waiwai, a me ke 'ano o ka ma'i ahulau i ka wā o mua aku. 'Elua hui 'āina, 'olu'olu nō lākou i ka ho'oka'a i kā lākou mau uku pono'ī, ua ho'omaopopo mai 'o Luna Ho'omalū English, e lawelawe hou 'ia ana ke kama'ilio 'ana ma waena o nā Lālā Komikina me ia mau hui 'āina no ka ho'oponopono 'ana i ia mau mea. Ma loko o nā makahiki a'e nei he 'ekolu, e loli ana nā mea nāna e alaka'i ana a kū mai ana no nā hui 'āina, na ke Komikina ho'i e ho'oholo ana i ka mea kūpono loa ma ia manawa. 'Ōlelo mai 'o Luna Ho'omalū English, ke komo mai kahi ki'ina hana 'āwili, mali'a hiki nō ke 30 a 40 wale nō paha ka nui o ka hui 'āina ho'okahi.

Hō'ike mai 'o Ms. de Silva i kona mana'o, e nānā ke Komikina i nā heluna nui o nā hui 'āina i 'ākoakoa mua a'ela ma nā Ho'olaule'a o ka wā ma mua, me ka ho'ēmi 'ana paha ma ka 20 pākēneka, ma muli o nā palena ma ka 'ao'ao kālā. Mana'o mai ho'i 'o ia e nānā hou ke Komikina i ia mau helu he 'eono malama ma mua o ka Ho'olaule'a, i hiki ke ho'ololiloli ke pono. I ka wā i hala, he 80 nā hoa i komo i loko o ka hui 'āina no Hawai'i ma nā Ho'olaule'a i mālama 'ia i Nu Kaledonia me Sāmoa 'Amelika. Mana'o 'o ia, hiki i nā hui 'āina ke uku no nā hoa keu aku, a he kūpono nō ia 'ano noi 'ana mai. Mana'o 'o ia e 'olu'olu ana ka po'e i ka mana'o e ho'ēmi aku i ka palena piha loa o nā hoa hui 'āina.

Noi 'o Mr. Ka'anā'anā e noi'i 'o Mr. McComber no nā helu o nā hoa hui 'āina i kū aku ma nā ho'olaule'a o ka wā ma mua.

Nā 'Ōihana a Kuleana o nā Komisina

'A'ole mea i kama'ilio 'ia ma kēia kumumana'o.

Lōkō o ka Ho'olaulea

Ua 'ae mua 'ia ka lōkō o ka Ho'olaule'a ma ka hālāwai hope a'e nei, ua hana 'ia he po'okela hou. 'A'ole i kama'ilio hou 'ia aku kēia kumumana'o.

Kau Kānāwai no ka Ho'olō'ihī 'ana i ka 'Aha

Ua hō'ike mai 'o Luna Ho'omalū English, he 'elua pila ho'okomo 'ia mai i loko o ka 'Aha'ōlelo o kēia makahiki, e pili ana nō iā FestPAC: SB696 a me HB625. Ma ia mau pila e 'ae 'ia ka ho'olō'ihī 'ana o ka lā o ke Komikina a ka lā 31 o 'Aukake, 2025, a e 'ae 'ia nā lālā komikina e kama'ilio i nā mea kūhelu me ka 'ole o ka pili mai o ke kānāwai Sunshine, no ka mea he komikina lawelawe hana ke Komikina. Ma ka SB696, 'ike 'ia ko Kenekoa English pūlima wale nō, 'o ia ke mea nāna i ho'okomo aku i ka palapala kino maoli, eia na'e, ua ho'okomo 'ia nō e nā kenekoa penei: Gabbard, Ihara, Kanuha, Keith-Agaran, Kidani, Lee, Moriwaki, Riviere, Shimabukuro, Wakai, Baker, Fevella, Kouchi, Misalucha ad Nishihara.

Mo'olelo Hālāwai o ke Kōmike no ka Ho'olaule'a No'eau A Mo'omeheu Pākīpika 13
Pō'akahi, 25 Ianuali 2021, hola 2:30'aui ma o ka Zoom
'Ao'ao 6 o 6

Ua hō'ike mai 'o Mr. Onishi ua like ke ki'ina hana o ka Hale Lunamaka'āinana, ho'okahi pūlima naka mea nānaka palapala kino maoli i ho'okomo, 'o ia ho'i 'o Lunamaka'āinana Gates ma kona 'ano 'o ia ka luna ho'omaluhou no ke Kōmike Kau'āina o ka Mo'omeheu a Hana No'eau. 'O nā mea 'ē a'e i ho'okomo mai i ia pila, 'o nā Lunamaka'āinana Branco, Eli, Hashimoto, Holt, Ilagan, Nakamura, Onishi, Takayama me Tarnas. E holo ana nō nā pila ma nā hale 'elua. Inā holo nō ma nā hale a 'elua, e ka'i pololei auane'i i ke kia'āina nāna e pūlima.

'Ōlelo mai 'o Luna Ho'omaluhou English, 'oiai 'a'ohē kālā ho'okomo 'ia i loko o ka pila, emi mai nā ālaina e lohe 'ole 'ia ai ia pila. Ōlelo pū mai 'o Luna Ho'omaluhou English, ua ho'opōkole 'ia mai ka lō'ihī o ka 'Aha'ōlelo o kēia makahiki, he 55 lā.

'Ōlelo Hō'ike A Ka Lehulehu

Noi aku 'o Luna Ho'omaluhou English e ho'opuka 'ia mai nā mana'o o ka lehulehu. 'A'ohē mana'o i lohe 'ia mai, ua ka'a ke kama'ilio 'ana i ke kumumana'o a'e o ka papa kumumana'o.

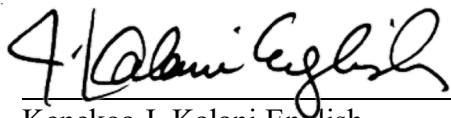
Ka Ho'opa'a Hālāwai

Ho'onoho 'ia ka hālāwai a'e no ka lā 8 Pepeluali 2021 hola 2:30'aui. Ua ho'omāhele 'ia ka 'alemanaka o nā hālāwai 2021 a e ho'ouna 'ia ana i nā Lālā Komikina. 'Ōlelo mai ho'i 'o Mr. Ka'anā'anā, ma nā hapahā makahiki, e mālama 'ia ana nā hālāwai hapalā, a ho'okahi hālāwai kūmakahiki no ka lu'u loa 'ana i ke kama'ilio. Ua nānā 'ia ka papa manawa o ka 'Aha'ōlelo no ka ho'onohonoho kūpono 'ana i na hālāwai o ke Komikina.

Ho'oku'u

Ho'oku'u 'o Luna Ho'omaluhou English i ka hālāwai ma ka hola 3:12'aui

Me ke aloha e waiho 'ia nei,

Kenekoa J. Kalani English
Luna Ho'omaluhou

March 29, 2021

Lā